
ZPRÁVY

061.3:356.33:614.25[615.4]

CELOARMÁDNÍ ODBORNÉ SHROMÁŽDĚNÍ VOJENSKÝCH FARMACEUTŮ V ROCE 1968

Podplukovník dr. PhMr. František BUREŠ — MNO

Ve dnech 17.—19. dubna 1968 se konalo v Bystřici pod Hostýnem celoarmádní odborné shromáždění vojenských farmaceutů.

Stalo se tak po delším časovém odstupu a po uplynutí doby, která představuje v činnosti vojenské farmacie významnou etapu.

Cílem shromáždění bylo posoudit za účasti vojenských farmaceutů — pracovníků řídicích složek vojenské zdravotnické služby a z terénu výsledky dosažené v uplynulých létech, projednat některé aktuální odborné problémy a nastínit koncepci dalšího rozvoje vojenské farmacie jako celku. Předpokladem správného přístupu k řešení těchto programových otázek se staly teze akčního programu zdravotnické správy a oddělení vojenské farmacie MNO, jejichž návrh obdrželi účastníci odborného shromáždění při jeho zahájení.

V dopolední části prvního dne vyslechlo shromáždění úvodní referát plk. dr. PhMr. Fojtíka (MNO-HT/ZS) na téma: „**Činnost vojenské farmacie v uplynulém údobí a její další úkoly**“. Referát byl krátkou, ale výstižnou přehlídkou úspěchů, kterých dosáhla vojenská farmacie jako nedílná součást vojenské zdravotnické služby v posledních létech.

Dále přednesli své referáty plk. PhMr. Kovář

(MNO-HT/ZS) na téma: „**Úkoly a perspektivy dalšího technického rozvoje zdravotnického materiálu a techniky**“ a pplk. PhMr. Rudolf Kalina na téma: „**Perspektivy rozvoje mechanizace administrativních prací a racionalizace skladové a zásobovací činnosti v oboru vojenské farmacie (zdravotnické služby)**“.

Vzhledem k aktuálnosti obou referátů se předpokládá jejich samostatné publikování v úplném znění v některém z příštích čísel časopisu.

V odpolední části byl na pořadu jednání výklad tezí návrhu akčního programu zdravotnické správy a oddělení vojenské farmacie MNO a diskuse k nim. V několikahodinové rozpravě vyjádřili účastníci shromáždění souhlas s navrhanými opatřeními a přednesli své návrhy a připomínky. Charakteristickým rysem této fáze jednání bylo nejenom kritické posouzení nedostatků uplynulého období, ale i věcný a konstruktivní přístup k hledání cest a prostředků k jejich odstranění. V tomto smyslu bylo nejvíce pozornosti věnováno otázkám stanovení definice oboru vojenské farmacie jako východiska k novelizaci jejího organizačního modelu, využívání pracovních týmů a dalších pokrokových metod práce při rozpracování problemati-

ky vojenské farmacie zásadního charakteru a stanovení kvalifikačních předpokladů pro vojenské farmaceuty na jednotlivých stupních, jakož i vytvoření reálných podmínek pro jejich dosažení. V této souvislosti byl přednesen i námět na zpracování modifikace vyššího stupně atestace pro vojenské farmaceuty, který by účelněji spojoval požadavky na dosažení vyššího stupně odbornosti s organizačními a odbornými předpoklady pro výkon vybraných vojenských farmaceutických funkcí za mimořádných opatření. To proto, že v nedávné době v civilu vydaná vyhláška o II. stupni specializace z ústavního lékařství neodpovídá potřebám vojenské farmacie. Řada kritických připomínek byla určena i současné praxi a problematice probíhajícího výcvikového roku. V závěru byli účastníci seznámeni s rezolucí celostátní porady krajských lékárníků k obrodnému procesu v čs. farmacii.

Pro práci v sekcích byl určen druhý den shromáždění.

V sekci I bylo předmětem jednání téma: **Vojenská farmacie jako vědní obor. Sekce II** se zabývala otázkou „Organizace výroby a zásobování infúzními roztoky v poli“ a sekce III pak problematikou „Organizace provozu a odborné činnosti lékárny vojenské nemocnice“.

Výsledky práce sekcí:

Sekce I

Účastníci sekce vyslechli úvodní referát plk. PhMr. Petery (VLVDÚ) a koreferát pplk. PhMr. Smutného (VVVO) na původní téma. Při projednávání otázek náplně činnosti vojenské farmacie jako vědního oboru dospěli k těmto závěrům:

- vojenskou farmacii je nutno chápat jako samostatný obor vojenského zdravotnictví. Tento obor jako autonomní podsystém vojenského zdravotnictví je ve vztahu k ostatním oborům vojenského zdravotnictví oborem zvláštním, protože řeší otázky, které zabezpečují a ovlivňují kvantitu i kvalitu ostatních oborů, avšak nejsou jimi ani zkoumány, ani řešeny;
- k přesnému stanovení a vymezení cílů a úkolů oboru vojenské farmacie doporučuje se podrobit současný stav, cíle a úkoly vojenské farmacie vědeckému rozboru a další koncepci, perspektivy a rozvoj oboru řešit formou výzkumné práce;
- při projednávání otázek odborného růstu a uplatnění vojenských farmaceutů sekce konstatuje, že v současné době existuje rozpor mezi odbornou kvalifikací a mezi požadavky kladenými na vojenské farmaceuty při výkonu funkce. Doporučuje se řešit jej na základě výsledků uvedeného výzkumu. Zároveň doporučuje řešit i otázky specializace vojenských farmaceutů a směry účelného a diferencovaného systému školení a doškolování. Do doby dokončení výzkumu a zpra-

cování návrhu systému školení doporučuje se přijmout v odpolední části prvního dne přednesený návrh na úpravu náplně atestací s ohledem na zvláštní specifiku vojenské farmacie;

- sekce dospěla k názoru, že základním předpokladem dalšího rozvoje vojenské farmacie je vědeckovýzkumná práce. Doporučuje se proto uvážit jednak otázku vytvoření výzkumných pracovišť vojenské farmacie, jednak možnost delimitace výzkumných úkolů mimo vlastní pracoviště ČSLA.

Sekce II

Úvodní referát na dané téma přednesli pplk. PhMr. Klváček (VSVO) a pplk. PhMr. Šperling (VLVDÚ). Účastníci sekce pak vyslechli několik koreferátů. Na téma „Možnosti technického řešení polních výroben infúzních roztoků“ hovořil plk. PhMr. Kovář, na téma „Organizace zásobování krví a krevními náhradami v poli“ pplk. dr. PhMr. Bureš (MNO-HT/ZS) a k problematice „Zkoušení sterilních lékových forem v poli“ pplk. PhMr. Hvizďala (ÚVN).

Další jednání bylo zaměřeno na tři oblasti otázek:

- obecné problémy spojené s výrobou infúzních roztoků v poli,
- současná organizace sil a prostředků vojenské farmacie k zajištění tohoto úkolu,
- perspektivní řešení potřeb, které před vojenskou farmacii stavějí požadavky výroby infúzních roztoků.

Účastníci sekce dospěli k těmto závěrům:

- Konstatuje se, že požadavek respektování všech přísných ustanovení ČSL 2 a jiných závazných norem, platných pro výrobu a zkoušení infúzních roztoků v míru, by mohlo vést k neřešitelnosti jejich uspokojení v poli. Proto se navrhuje učinit opatření k tomu, aby lékopisné požadavky byly upraveny a umožnily plnit úkoly v obtížných podmínkách tak, aby normativní ustanovení nemusela být porušována. V této souvislosti se též doporučuje zvážit všechny požadavky na aseptičnost, sterilitu a apyrogenitu a zabezpečit vytvoření reálných podmínek k jejich dodržování na příslušných farmaceutických pracovištích v poli;
- pro přípravu infúzních roztoků v polních podmínkách je pocítována nedostatečná vyčívenost odborného farmaceutického i pomocného personálu ze zálohy. Doporučuje se využít ochoty projevené farmaceutickým orgánem na SNR a zajistit, aby farmaceuti byli k této činnosti odborně připravováni již v civilu;
- vzhledem k obecnému nedostatku vycvičených obsluh ZSD je pocítována nedostatečná schopnost osob, předurčených do VIR pro obsluhu sterilizačně-destilační části ZSD. Doporučuje se proto výcvik personálu VIR více centralizovat. Předurčení zkušených

- odborníků do vedoucích funkcí ve VIR by bylo snadněji řešitelné při sloučení výroben nemocnic NZ do vysokokapacitní výroby;
- doporučuje se stanovovat požadavky na vývoj zdravotnické techniky na základě širokého a hlubokého průzkumu takticko-technických dat, která má tato technika mít. Při stanovení požadavků především ujasnit hlediska předpokládaného umístění a taktiky používání této techniky;
 - navrhuje se prozkoumat možnosti řešení včasného zásobení vojskových etap odborné lékařské pomoci infúzními roztoky jejich předzásobením na celou dobu předpokládaného rozvinutí a umístěním velkokapacitních výroben ve zdravotnické záloze polní armády;
 - perspektivní řešení nedostatku destilované vody na vojskových zdravotnických etapách spadá do sekce spíše ve zkvalitnění destilačních přístrojů než ve zvyšování počtu současných prostředků.

Sekce III

Účastníci této sekce vyslechli nejdříve úvodní referát autorů Ideového projektu vojenské lékárny pplk. PhMr. Slabého (VN Ružomberok) a pplk. PhMr. Havlena (VN Brno) a několik koreferátů, které jej vhodně doplňovaly, resp. na něj navazovaly. Problematikou „Organizace provozu a provozních řádů vojenských lékáren“ se zabýval plk. PhMr. Berndorff (ÚVN), „Funkcí vojenské lékárny jako informačního a školicího střediska“ pplk. PhMr. Hviždala, „Otázkami vnitřní kontroly léčiv ve vojenských lékárnách“ pplk. PhMr. Miczko a konečně „Racionalizací provozu a problematikou centrálního rozvozu léčiv a zdravotnického materiálu“ opět plk. PhMr. Berndorff.

Po rozsáhlé a věcné rozpravě k těmto materiálům a k některým otázkám v souvislosti s návrhem akčního programu přijali účastníci sekce tyto závěry:

- doporučuje se formou pracovních týmů rozpracovat všechny dosud nedořešené otázky vojenské farmacie ve vojenských nemocnicích, zejména místo a poslání farmaceutického pracoviště vojenské nemocnice v novém organizačním modelu vojenské farmacie, projekt oddělení farmacie a zdravotnické techniky jako celku s využitím již zpracovaných materiálů. K tomu účelu ustavit stálý poradní sbor ústavních lékařů. Ještě před dokončením těchto úkolů dořešit systemizaci ústavní lékárny podle ideového projektu vojenské lékárny a kádrově posílit skupinu zdravotnické techniky.

Z jednání sekce dále vyplynuly tyto požadavky a doporučení:

- zpracovat návrh koncepce odborného informačního střediska (OIS) pro potřeby pracovišť vojenské farmacie,
- přehodnotit dosavadní doškolování vojenských farmaceutů a pro zkvalitnění jeho

- úrovně dobudovat kádrově i materiálně centrální školicí místo jako předatestační a metodické centrum. V lékárnách vojenských nemocnic vytvořit podmínky k provádění pregraduálního a postgraduálního školení,
- stanovení kvalifikačních předpokladů pro jednotlivé funkce vojenské farmacie řešit v souvislosti se zpracováním modelu vojenské farmacie jako celku a ve spolupráci s pracovníky terénu, kterých se kvalifikační předpoklady týkají. Perspektivně vytvořit v systému odborného školení předpoklady pro soustavné zvyšování kvalifikace a na základě toho pak uplatnění požadavku na obsazování vybraných míst pro vojenské farmaceuty konkursním řízením,
- vytvořit v dohledné době funkci hlavního odborníka k řízení farmaceutické činnosti pracovišť vojenské farmacie,
- při stanovování globálních fondů finančních prostředků na pracovníky a jejich dělení respektovat, aby ve vojenských zdravotnických zařízeních bylo dostatečně zajištěno plnění všech náročných úkolů vojenských farmaceutických pracovišť,
- v systému činnosti vojenské farmacie stále vytvářet podmínky k získání času potřebného pro další odborné vzdělávání. Tento požadavek v podmínkách vojenských nemocnic je předpokladem, aby se oddělení vojenské farmacie stala vrcholnými odbornými pracovišti vojenské farmacie.

V závěrečný den se účastníci odborného shromáždění po absolvování ukázky racionalizace provozu vojenského útvaru 9965, která byla vhodným doplňkem tří denního jednání, sešli na společném zasedání. Byly na něm posouzeny výsledky práce jednotlivých sekcí. Vedoucími sekcí přednesené zprávy byly přijaty s uspokojením a plným souhlasem všech účastníků shromáždění. Staly se tak prakticky oficiálními závěry odborného shromáždění. Svým obsahem představují cenný podkladový materiál k rozpracování perspektiv rozvoje vojenské farmacie a k prohloubení účinnosti řídicí a organizační činnosti orgánů vojenské farmacie na všech stupních. Na závěr jednání byl projednán a schválen text prohlášení účastníků odborného shromáždění, které bylo odesláno předsedovi skupiny pracovníků lékárenské služby pro zpracování akčního programu čs. farmacie se sídlem v Praze.

Závěr

Celoarmádní odborné shromáždění vojenských farmaceutů bylo významnou akcí na cestě dalšího rozvoje vojenské farmacie. Přispělo k řešení aktuálních odborných problémů a na relativně široké platformě pomohlo sjednotit názory na perspektivní vývoj oboru.

Nejen přednesené odborné referáty, koreferáty a sdělení, ale i závěry a doporučení jednotlivých pracovníků sekcí, jež byly kladně přijaty všemi účastníky shromáždění, představují cenný materiál, který nutno s plnou zodpovědností a dovedně v budoucnu využít.